

***Periphyseon* Jana Szkota Eriugeny – epepeja metafizyczna wczesnego średniowiecza**

Etienne Gilson określił *Periphyseon* Eriugeny mianem epepeji metafizycznej, a z kolei wydawca pism Eriugeny i następca Gilsona w PIMS w Toronto, Edouard Jeuneau, stwierdził, że dzieło to powinno zostać wpisane na listę dziedzictwa światowego UNESCO.

W tym wykładzie chciałabym przedstawić okoliczności powstania dzieła i właściwy tytuł, jego miejsce w karolińskiej reformie studiów, strukturę, źródła oraz – przede wszystkim – najistotniejsze problemy filozoficzne poruszone przez autora. *Periphyseon* ogarnia swoją refleksją rozległą problematykę metafizyczną, epistemologiczną, a przede wszystkim antropologiczną. To właśnie teoria człowieka stanowi tę zasadniczą perspektywę, z jakiej Eriugena rozpatruje całość „natury”. Pozwoli to być może na wyjaśnienie faktu, dlaczego myśl Jana Szkota spotkały tak liczne potępienia oraz dlaczego z takim entuzjazmem została przyjęta w idealizmie niemieckim.